

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง

นางสาวนิสรา ขोजิตต์เมตต์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-472-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF IN-SERVICE TEACHERS TRAINING PROGRAM ON
PROVIDING INSTRUCTION FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS
WITH ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER

Miss Nissara Korchitmeta

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-366-472-7

นิสรดา ขอบจิตต์เมตต์ : การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง (THE DEVELOPMENT OF IN-SERVICE TEACHERS TRAINING PROGRAM ON PROVIDING INSTRUCTION FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS WITH ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ครินทร์ วิทยะสิรินันท์ และ รศ.แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ, 455 หน้า. ISBN 974-633-472-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2. สร้างโปรแกรมและตรวจสอบคุณภาพโปรแกรม 3. ทดลองใช้โปรแกรม 4. ประเมินโปรแกรม และ 5. ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการวิจัยทำให้ได้โปรแกรมฝึกอบรมครูประจำการเพื่อสอนนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่งประกอบด้วยคู่มือการจัดฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง 7 เล่ม คู่มือการจัดฝึกอบรมประกอบด้วย 1) สารบัญได้แก่ แนวเหตุผล ความเชื่อพื้นฐาน หลักการวัตถุประสงค์ของโปรแกรม เนื้อหา ขั้นตอนการจัดฝึกอบรม รายการสื่อ กลุ่มเป้าหมาย และกำหนดการ และ 2) เครื่องมือในการจัดฝึกอบรม ส่วนชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง 7 เล่ม แต่ละเล่มประกอบด้วย คำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง แบบทดสอบก่อนศึกษาชุดฝึกอบรม เฉลยคำตอบ วัตถุประสงค์ แนวคิด เนื้อหา กิจกรรมฝึกปฏิบัติ สรุป แบบทดสอบหลังการศึกษาชุดฝึกอบรม เฉลยคำตอบ สรุปผลการเรียนรู้ และบรรณานุกรม ได้แก่ เล่มที่ 1 ADHD คืออะไร : ความหมาย ลักษณะ เกณฑ์พิจารณาสาเหตุ และการวินิจฉัยเด็ก ADHD ของแพทย์ เล่มที่ 2 หลักการสอนเด็ก ADHD I : การปรับโครงสร้างการลดสิ่งรบกวน และการเพิ่มสิ่งกระตุ้นของสื่อและบรรยากาศ เล่มที่ 3 หลักการสอนเด็ก ADHD II : การปรับความคาดหวังและกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก เล่มที่ 4 หลักการสอนเด็ก ADHD III : การให้ข้อมูลป้อนกลับและการเสริมแรงอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร เล่มที่ 5 เทคนิคการสอนซ่อมเสริมเด็ก ADHD เล่มที่ 6 การประสานงานระหว่างครูกับนักวิชาชีพ และ เล่มที่ 7 การประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครอง

2. ผลการทดลองใช้โปรแกรมกับครูประจำชั้นของเด็กที่แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง จำนวน 10 คน พบว่า 1) คะแนนจากแบบทดสอบหลังศึกษาชุดฝึกอบรมแต่ละเล่ม สูงกว่าคะแนนจากแบบทดสอบก่อนศึกษาชุดฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) คะแนนจากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ครูนำเทคนิคและวิธีสอนบางเทคนิคไปใช้ในการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู 4) ครูประเมินผลการฝึกอบรมอยู่ในระดับดีถึงดีมาก

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต นิสิต ขอบจิตต์เมตต์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา น.ส.ดร. วิทยะสิรินันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อุมาพร
.....

C440507 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD : IN-SERVICE TEACHERS TRAINING PROGRAM/STUDENTS WITH ATTENTION DEFICIT
HYPERACTIVITY DISORDER

NISSARA KORCHITMETA : THE DEVELOPMENT OF IN-SERVICE TEACHERS TRAINING
PROGRAM ON PROVIDING INSTRUCTION FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS WITH
ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER.

THESIS ADVISOR : SARINTHORN VIDHAYASIRINUN, Ph.D.,

ASSOC. PROF. UMAPHON TRANGKASOMBUT, MD. , 455 pp. ISBN 974-633-472-7

The purpose of this research was to develop in-service teachers training program on providing instruction for elementary school students with attention deficit hyperactivity disorder. The research procedures were as follows : 1. to study elementary teachers' understanding ; 2. to construct the program ; 3. to experiment the program ; 4. to evaluate the result of the program and 5. to revise the program.

The research findings were as follows:

1. The developed in-service teachers training program on providing instruction for elementary school students with attention deficit hyperactivity disorder consisted of a handbook of the program and 7 self-instructional materials. The handbook of the program consisted of rational, fundamental beliefs, principles, purposes, content, process of in-service training provision, list of instructional materials, target group, tentative schedule and the program instruments. Each of 7 self-instructional materials consisted of direction, pre-test, answers of the pre-test, objectives, concepts, content, activities for practice, summary, post-test, answers of post-test, evaluation of learning, and references. The content in the first self-instructional material included meaning, characteristics, criteria, causes and diagnosis of ADHD students by medical professionals. The second one included teaching strategies : structured instruction, reduced environmental stimulation, and enhancement of the instructional materials and atmosphere stimulation. The third one included teaching strategies : expectation adjusting and activities provision according to the child's nature. The fourth one included systematic and written feedback and reinforcement. The fifth one included remedial teaching techniques for ADHD students. The sixth one included coordination between teachers and professionals. And the last one included coordination between teachers and parents to help ADHD students.

2. The program had been experimented with 10 teachers of ADHD students who had been diagnosed by medical professionals, and it was found that 2.1 the scores of post-test result in each self-instructional material were higher than those of pre-test result at the .01 significance level of ; 2.2 the scores of knowledge of the teachers after receiving training in the program were higher significantly than before the training program at the .01 significance level ; 2.3 the teachers used some techniques learnt from the program in their classrooms ; 2.4 the teachers evaluated the program to be good to very good.

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....

สาขาวิชา.....ประถมศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....นิสรา วัฒนศิริ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ศ.ดร. วิฑูรย์ วัฒนศิริ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....กานต์ ม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.ศรีนคร วิทยะสิรินันท์ และ รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความ เมตตาเอาใจใส่ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยุตสาหกิจ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณา ให้คำแนะนำและตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน คือ แพทย์หญิงวินัดดา ปิยะศิลป์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยุตสาหกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศรี กัณกา อาจารย์ ดร.คารมณี อุทัยรัตนกิจ อาจารย์ ดร.พัชรีวัลย์ เกตุแก่นจันทร์ และ อาจารย์อารีย์ มั่นใจตน ที่กรุณาให้ ข้อคิดและคำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงคู่มือการจัดฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมด้วย ตนเองทั้ง 7 เล่ม

ขอขอบพระคุณ มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง ที่ให้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องหลักสูตร และเทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม แผนกจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ให้เข้าสังเกต พฤติกรรมนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง แผนกจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาล เด็กที่ให้ความช่วยเหลือในการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมี พฤติกรรมไม่อยู่นิ่งที่เข้ารับการรักษา นายแพทย์ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล ที่เป็นวิทยากรบรรยายใน การฝึกอบรม คณะครูที่ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการฝึกอบรม และบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย

ขอกราบระลึกถึงพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ขอบคุณน้องแนน น้องไหม น้องจอก ตลอดจน พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ ความห่วงใย และกำลังใจอย่างสม่ำเสมอจนประสบ ผลสำเร็จในการศึกษา

สุดท้ายขอขอบคุณน้องแพน ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยทำวิจัยในเรื่องนี้

นิสรา ขोजิตต์เมตต์

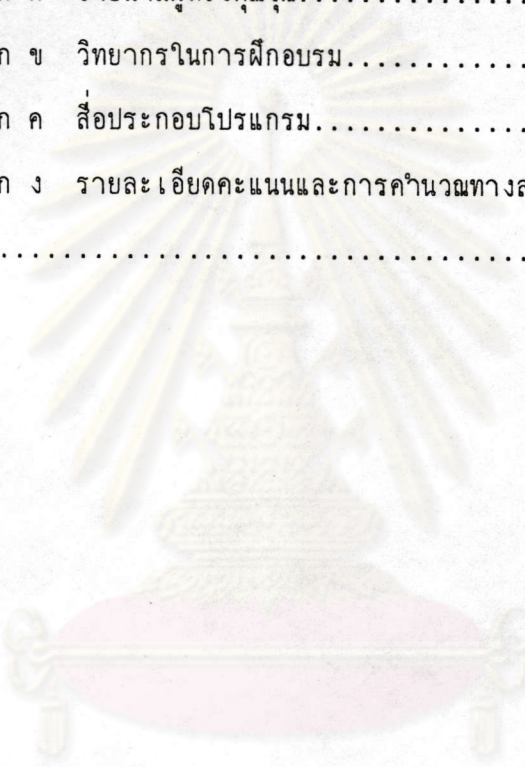
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
นักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง.....	12
วิธีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่องและมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง.....	24
การจัดการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนนักเรียนที่มีสมาธิบกพร่อง และมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง.....	28
การฝึกอบรม.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....120
รายการอ้างอิง.....	132
ภาคผนวก.....	146
ภาคผนวก ก	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....147
ภาคผนวก ข	วิทยากรในการฝึกอบรม.....149
ภาคผนวก ค	สื่อประกอบโปรแกรม.....151
ภาคผนวก ง	รายละเอียดคะแนนและการคำนวณทางสถิติ.....431
ประวัติผู้เขียน.....	455

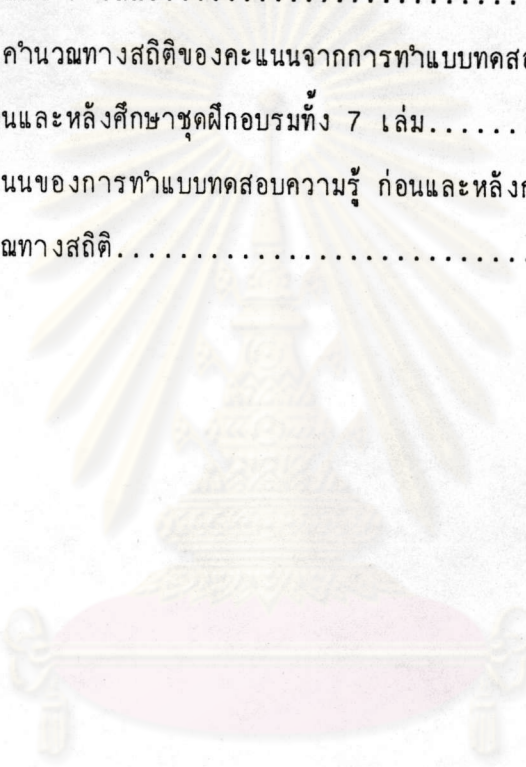
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการประเมินสื่อประกอบโปรแกรมของผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน.....	55
2	ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง.....	58
3	กรอบคะแนนและสัดส่วนของข้อสอบ.....	61
4	สังกัดโรงเรียนและชั้นที่ตัวอย่างประชากรเป็นครูสอน.....	63
5	เกณฑ์การประเมินโปรแกรม.....	66
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนศึกษาชุดฝึกอบรมและ หลังศึกษาชุดฝึกอบรม ในชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 1- 7.....	71
7	ความเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ได้จากเนื้อหา หลังจากศึกษา ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 1-7 โดยครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	73
8	จำนวนครูจำแนกตามสถานภาพ.....	76
9	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลัง การฝึกอบรม.....	78
10	ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินการฝึกอบรม โดยครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	82
11	ผลการประเมินผลการจัดฝึกอบรมโดยผู้จัด.....	89
12	คะแนนของการทำแบบทดสอบหลังศึกษาชุดฝึกอบรมในชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง และคะแนนของการทำแบบทดสอบความรู้.....	433
13	หารหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายเล่ม.....	434
14	แสดงการคำนวณค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ แบบปรนัย.....	436
15	แสดงการแปลความหมายค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ความรู้ แบบปรนัย.....	438
16	แสดงการวิเคราะห์ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ แบบอัตนัย.....	442

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	แสดงการคำนวณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ แบบปรนัย.....	444
18	แสดงการคำนวณค่าค่าเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ แบบอัตนัย.....	446
19	แสดงคะแนนของการทำแบบทดสอบในชุดฝึกอบรมด้วยตนเองก่อนและหลังศึกษา ชุดฝึกอบรมทั้ง 7 เล่ม.....	448
20	แสดงการคำนวณทางสถิติของคะแนนจากการทำแบบทดสอบในชุดฝึกอบรมด้วย ตนเองก่อนและหลังศึกษาชุดฝึกอบรมทั้ง 7 เล่ม.....	449
21	แสดงคะแนนของการทำแบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการฝึกอบรม และ การคำนวณทางสถิติ.....	453

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1 แสดงขั้นตอนการจัดฝึกอบรม.....112

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย